

Gods Woord zelf laten spreken

Lectio divina, een monastieke manier van lezen die mensen kan omvormen

- ▶ *Lectio divina* komt uit de monastieke traditie en kan leken inspireren
- ▶ Gods Woord proeven en herkauwen
- ▶ De tekst zelf tot je laten spreken, geen verstandelijke analyse maken

Nicole LEHOUCQ

Maandagochtend, acht uur. In de hogeschool KAHO Sint-Lieven in Sint-Niklaas komen zes collega's samen. Alvorens hun dagtaak aan te vatten, nemen ze rustig de tijd om de lezingen van de dag tot zich te laten doordringen. Een idee van het pastorale team, dat ze een keer maandelijks voortzetten, al drie jaar lang.

Marc Peersman, lector religie, zingeving en levensbeschouwing, leest de tekst voor, de deelnemers herleven de passage stil en zeggen vervolgens wat er hen in treft. Volgt een tweede voorlezing. Ieder overweegt in stilte wat God via de lezing hem of haar te zeggen heeft. In het gesprek dat daarop volgt, betrekken de deelnemers concrete elementen uit het dagelijkse leven: dit heeft met

Marc Peersman (tweede van links) en zijn collega's beleven deugd aan de maandelijks *lectio divina* in hun groep. © Nicole Lehoucq

hier en nu te maken. Aan humor ontbreekt het evenmin. De tekst wordt een derde keer gelezen, luidop en stil. Die herhaling doet nieuwe accenten ontdekken. Nu formuleren de aanwezigen een antwoord op Gods uitnodiging: „Ik zou willen bidden om...”

Deze bijeenkomst geeft de deelnemers kracht. Ze hebben er iets aan, vertellen ze. „Je haalt er telkens uit wat je op dat moment nodig hebt”, klinkt het. En het schept een band tussen deze mensen die werken in verschillende afdelingen. Er heerst een sfeer van vertrouwelijkheid. Allen doen ze

moeite om de bijeenkomsten bij te wonen. Wie die dag geen opdracht heeft, komt er zelfs speciaal voor naar de campus.

De oren van het hart

„We baseren ons op de driemaal-drie-methode om Bijbelteksten te lezen”, vertelt Marc Peersman. „Het gaat er niet om de tekst verstandelijk te begrijpen, we laten de lezing op ons afkomen. We laten ons aanspreken door de bron van het christendom.”

Peersman laat zich inspireren door het boek *God ontmoeten in zijn Woord*, dat Enzo Bianchi over

de *lectio divina* schreef. Bianchi is stichter en prior van de gemengde oecumenische gemeenschap in het Italiaanse Bose. In die community neemt de *lectio divina* een belangrijke plaats in. De dag van de kloosterlingen begint er met een uur persoonlijke Schriftlezing. Gasten die dat wensen, kunnen vóór de vespers, in het gezelschap van een monnik of moniale, een uur besteden aan de *lectio divina*. De kloosterling die in de ochtenddienst het evangelie leest, herhaalt tijdens het mid-daggebed een zin of woord ter overweging voor de dag. En op

zaterdag worden de lezingen van de zondagsliturgie uitvoerig toegelicht.

Daarmee wordt aangeknoopt bij de monastieke traditie. In de twaalfde eeuw schreef kartuizer Guigo al over lezen, overwegen, gebed en stille beschouwing als de fasen van de *lectio divina*. Die methode wordt nog steeds gebruikt. Het gaat om het innerlijke proces dat je daarbij doorloopt. Guigo's tijdgenoot en vriend Bernardus van Clairvaux wees erop dat de mens zich kan laten omvormen door Gods Woord als hij het beluistert met de oren van het hart.

GOD EN IK

‘Christus is de horizon’

In *God en ik* kiest elke maand een bekende kop zeven vragen uit een lijst, ditmaal Vlaams minister Jo VANDEURZEN (CD&V)

Jozefien VAN HUFFEL

–*Hoe zou u zich omschrijven in termen van religiositeit?*

Ik zie mezelf als christen en als katholiek, maar vooral ook als deel van een lokale geloofsgemeenschap. Ik ben geen pilaarbijter, maar ik vind het belangrijk om me daar lid van te voelen.

Geloven associeer ik niet allereerst met de structuur van de Kerk, maar wel met de mensen die ik zelf in de geloofsgemeenschap tegenkom. Gaande van de aalmoezeniers uit de tijd dat ik nog lid was van de jeugdbeweging, tot de mensen in mijn parochie vandaag.

–*Moeder, waarom leven wij?*

Op de vraag naar de zin van het leven kan ik niet altijd een zeker antwoord formuleren, maar ze is voor mij wel heel belangrijk, niet enkel in mijn privéleven, maar ook in de politiek. In mijn beleidsdomein als minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin word ik voortdurend geconfronteerd met diepmenselijke situaties en met wat die mensen tot de kern van het bestaan brengt.

Op het vlak van welzijn heerst er enerzijds een enorm optimistisch gevoel: we leven almaar langer. Anderzijds kampen we met de problemen die dat met zich mee-

brengt: de groeiende nood aan zorg, de aftakeling die aansleept. Vooral senioren zitten met die tegenstelling in hun hoofd.

Een mens is geen machine die in perfecte staat blijft functioneren. Ik merk soms dat de overtuiging heerst dat je elke dag in topconditie moet zijn, op je werk en in je vrije tijd. Maar leven met beperkingen is een deel van het leven.

Als gelovige krijg je als vanzelf die overtuiging mee, dat het leven niet enkel de moeite waard is als het volmaakt is. En dat is ook de boodschap die de politiek uitdrukkelijk moet uitstralen naar de samenleving, met alle middelen die ze inzet. Of het nu om een jonge gehandicapte gaat of iemand die dementeert, ze moeten oprecht het gevoel krijgen dat hun leven het leven waard is.

–*Bewust leven of zweven?*

Ik hou niet zo van zweven. De ervaringen die ik elke dag opdoe, doen me bewuster omgaan met heel veel dingen en leren me relativeren wat zagezegd belangrijk is. Ik heb bijvoorbeeld geleerd dat de manier waarop je met mensen omgaat ontzettend belangrijk is om hen het gevoel te geven dat hun leven zinvol is.

Concreet denk ik aan de band tussen zorgverleners en zorgbe-

hoevenden. De zorgrelatie moet een relatie van nabijheid zijn. En ook ik kan daartoe bijdragen.

–*Nederigheid of fierheid?*

Over die vraag moet ik geen seconde nadenken. Ik denk dat ik mezelf goed kan relativiseren. Ik ben niet iemand die pronkt en ik weet hoe relatief alle ‘fantastische’ beleidsnota's zijn. In dit huis, aan deze tafel, wordt dat besef alleen maar sterker.

Soms zitten hier mensen voor me die hun hele leven opofferen om voor een partner of kind te zorgen. Als je hen hoort en ziet, is de hectische wereld van de politiek slechts een heel selectieve lezing van het leven.

–*Meelijden of weerstand bieden?*

Van nature ben ik geen grote optimist. Maar in deze tijd van onzekerheid vind ik het bijna een morele plicht om weerstand te bieden en tegen de stroom in te gaan, voor politici en iedereen die op de een of andere manier leiding geeft. We moeten vertrouwen uitstralen dat de samenleving niet iets is dat ons overkomt, maar iets dat we allemaal samen kunnen veranderen.

–*Wie is Jezus voor u?*

Jezus is inspirerend omdat Hij

Jo Vandeurzen.

© Jozefien Van Huffel

een keuze maakt die niet de keuze van de macht is. Hij ziet misschien niet de resultaten van zijn geloof in verandering en zijn uitzonderlijke engagement, maar Hij vertrouwt dat het de moeite waard is.

Voor al wie verantwoordelijkheid draagt, kan Hij een ijkpunt zijn, een horizon waarop je je eigen bescheiden handelingen richt. Zijn voorbeeld is niet iets waar je elke dag mee bezig bent, maar wel een aanknopingspunt.

–*Wat is het belang van stilte?*

In de politiek en in de media is meer stilte absoluut gewenst. Niet spreken kan immers een grote deugd zijn. We moeten niet altijd commentaar hebben, een mening of een onliner. Soms is het goed om wat tijd over een kwestie te laten gaan, zodat we ze in perspectief kunnen plaatsen en de waarde van de dingen beter kunnen inschatten.

Henri Nouwen

„*Godsdienst is voortdurend 'ja' zeggen op de liefde van God*”

Een Nederlands publiek verkoos *Eindelijk thuis* van de Nederlandse priester Henri Nouwen tot het beste spirituele boek van 2011. Nouwen, gestorven in 1996, schreef het bijna twintig jaar geleden. Het boek is een bezinning op Rembrandts schilderij *De terugkeer van de verloren zoon*. Je zou kunnen zeggen dat het drie lagen telt: het schilderij, de parabel uit het evangelie, maar ook Nouwens eigen geestelijke zoektocht.

In Nouwens hele oeuvre staan zijn worsteling met zichzelf en zijn omgang met God centraal. Een na zijn dood verschenen biografie onthulde het verborgen gevecht van de rusteloze priester-schrijver met zijn homoseksualiteit.

Eindelijk thuis, waarvan alleen al in het Nederlands 100.000 exemplaren werden verkocht, is een voorbeeld van een nieuwe manier om christelijke spiritualiteit heel concreet te vertalen naar het leven van elk dag. De kern van Nouwens spiritualiteit is dat de mens moet leren dat God van hem houdt. In de liefde wordt de mens voortdurend gekwetst, maar de Liefde van God kwetst niet. Voor Nouwen is het leven een aaneenschakeling van kansen om 'ja' te zeggen tegen de liefde en de Liefde. Dat is meteen de kern van het bekoonde boek. Ook godsdienst is 'ja' zeggen. (EDS)